

**Chambre
des Représentants**

SESSION 1958-1959.

22 JANVIER 1959.

**BUDGET DE LA DETTE PUBLIQUE
pour l'exercice 1959.**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES (1)
PAR M. DEVILERS.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission des Finances a décidé de discuter conjointement cette année :

— le projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens et le budget des Recettes Extraordinaires pour l'exercice 1959 (n° 4-I/1 et 4);

— le projet de loi autorisant des régularisations, augmentant et réduisant certains crédits ouverts pour l'exercice 1958, et allouant des crédits supplémentaires pour les dépenses se rapportant aux exercices 1957 et antérieurs (transmis par le Sénat n° 78/1);

— et le projet de loi contenant le budget de la Dette publique pour l'exercice 1959 (n° 4-II/1).

Le présent rapport, basé d'une part, sur les données figurant à l'Exposé général du budget de l'Etat et les renseignements fournis par l'Administration, et d'autre part, sur les déclarations faites à la Commission par M. le Mi-

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Dequae.

A. — Membres titulaires : MM. Barbé, De Saeger, Devilers, Discry, Eeckman, Fimmers, Herbiet, Kiebooms, Lamalle, Lavens, Parisis, Schot. — Boutet, De Sweemer, Detiège, Leburton, Martel, Merlot, Paque, Tielemans, Van Hoorick. — Grootjans, Piron.

B. — Membres suppléants : MM. Counson, Gaspar, Gillès de Pélichy, Lefèvre, Posson, Van den Daele. — Cools, Denis, Grégoire Namèche, Van Acker (A.). — De Clercq.

Voir :

4-II (1958-1959) :

— N° 1 : Budget.

**Kamer
der Volksvertegenwoordigers**

ZITTING 1958-1959.

22 JANUARI 1959.

**RIJKSSCHULD BEGROTING
voor het dienstjaar 1959.**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN (1), UITGEBRACHT
DOOR HEER DEVILERS.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Uw Commissie heeft besloten dit jaar de volgende stukken samen te behandelen :

— het wetsontwerp houdende de Rijksmiddelenbegroting en de begroting van de Buitengewone Ontvangsten voor het dienstjaar 1959 (n° 4-I/1 en 4);

— het wetsontwerp houdende machtiging tot regularisatie, verhoging en vermindering van sommige voor het dienstjaar 1958 uitgetrokken kredieten, zomede toekenning van bijkredieten voor de uitgaven met betrekking tot 1957 en vorige dienstjaren (overgemaakt door de Senaat, n° 78/1);

— en het Wetsontwerp houdende de Rijksschuldbegroting voor het dienstjaar 1959 (n° 4-II/1).

Dit verslag dat eensdeels berust op de gegevens vermeld in de Algemene Toelichting van s' Rijks begroting en op de inlichtingen verstrekt door het Bestuur, en anderdeels op de verklaringen van de Minister in de Commissie

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Dequae.

A. — Vaste leden : de heren Barbé, De Saeger, Devilers, Discry, Eeckman, Fimmers, Herbiet, Kiebooms, Lamalle, Lavens, Parisis, Schot. — Boutet, De Sweemer, Detiège, Leburton, Martel, Merlot, Paque, Tielemans, Van Hoorick. — Grootjans, Piron.

B. — Plaatsvervangers : de heren Counson, Gaspar, Gillès de Pélichy, Lefèvre, Posson, Van den Daele. — Cools, Denis, Grégoire, Namèche, Van Acker (A.). — De Clercq.

Zie :

4-II (1958-1959) :

— N° 1 : Begroting.

nistre des Finances et les observations des Commissaires, traite essentiellement de la Dette publique, telle que la considère le budget qui lui est propre.

Plusieurs Commissaires ont regretté le manque d'informations relatives à la dette de l'ensemble du secteur public.

Ils voudraient connaître, à la date la plus rapprochée possible, l'importance de l'endettement global des pouvoirs publics, organismes paraétatiques y compris.

Renouvelant un souhait formulé antérieurement déjà par la Commission des Finances, un membre a demandé la publication d'un bulletin bi-mensuel, qui serait transmis à tous les membres de la Commission des Finances et, sur demande, à d'autres membres de la Chambre.

Cela permettrait aux Commissaires et aux parlementaires de suivre de plus près l'évolution de la dette publique en cours d'exercice.

Le budget de la Dette publique est un des plus importants. Le Parlement désire être associé à tout ce qui s'y rapporte et l'opinion publique veut également être informée.

I. — Evolution de la Dette publique au cours de l'exercice 1958.

Du 1er janvier au 31 décembre 1958, le montant de la Dette publique est passé de 323.621 millions à 345.646 millions de francs, traduisant donc un accroissement global de 22.025 millions.

Au cours du premier semestre de 1958, l'accroissement a été de 12.826 millions, dont 12.554 millions de dette à court terme.

Durant le second semestre, l'accroissement se chiffre à 9.199 millions, ventilés comme suit :

Dette consolidée	+ 8.226 millions
Dette à moyen terme	- 1.812 millions
Dette à court terme	+ 2.785 millions

Les fluctuations par catégories sont indiquées dans le tableau ci-dessous.

TABLEAU I.

	Situation Toestand		Comparaison Vergelijking	
	au 31-12-1957 op 31-12-1957	au 31-12-1958 op 31-12-1958	Augmentation Verhoging	Diminution Vermindering
I. — Dettes intérieures :				
a) consolidée	186.284	193.258	6.974	—
b) à moyen terme	25.632	26.071	439	—
c) à court terme	84.595	95.957	11.362	—
	296.511	315.286	18.775	—
II. — Dettes extérieures :				
a) consolidée	18.330	17.846	—	484
b) à moyen terme	1.071	828	—	243
c) à court terme	7.709	11.686	3.977	—
	27.110	30.360	3.977	727
Augmentation	323.621	345.646	22.752	727

en op de opmerkingen van de leden, handelt in hoofdzaak over de Rijksschuld zoals deze in de daartoe bestemde begroting is uiteengezet.

Verscheidene Commissieleden betreurdent het gebrek aan gegevens over de schuld van de openbare sector in zijn geheel.

Zij wensen zo spoedig mogelijk te vernemen hoeveel de globale schuld bedraagt van de openbare besturen, parastatale instellingen inbegrepen.

Terugkomend op een wens die reeds vroeger door de Commissie voor de Financiën is uitgesproken, verzoekt een lid om publicatie van een halfmaandelijks bulletin, te sturen aan al de leden van de Commissie voor de Financiën en, op verzoek, aan andere leden van de Kamer.

Dit zou de leden van de Commissie en van het Parlement in staat stellen de evolutie van de Rijksschuld tijdens het dienstjaar van naderbij te volgen.

De begroting van de Rijksschuld is een van de belangrijkste begrotingen. Het Parlement verlangt nauw betrokken te worden bij alles wat er verband mee houdt, en ook de publieke opinie wil op de hoogte worden gehouden.

I. — Ontwikkeling van de Rijksschuld tijdens het dienstjaar 1958.

Van 1 januari tot 31 december 1958 is het bedrag van de Rijksschuld gestegen van 323.621 miljoen tot 345.646 miljoen frank, wat neerkomt op een totale verhoging met 22.025 miljoen.

Tijdens het eerste semester van 1958 bedroeg de verhoging 12.826 miljoen, waarvan 12.554 miljoen kortlopende schuld.

Tijdens het tweede semester bedroeg de verhoging 9.199 miljoen, onderverdeeld als volgt :

Geconsolideerde schuld	+ 8.226 miljoen
Schuld op halflange termijn ...	- 1.812 miljoen
Schuld op korte termijn	+ 2.785 miljoen

De schommelingen per categorieën zijn vermeld in volgende tabel.

TABEL I.

I. — Binnenlandse schuld :	a) geconsolideerde. b) op halflange termijn. c) op korte termijn.
II. — Buitenlandse schuld :	
a) geconsolideerde. b) op halflange termijn. c) op korte termijn.	
Verhoging.	

Les principales fluctuations intervenues pendant l'année 1958, sont détaillées ci-après.

I. — a) *Dettes consolidées intérieures.*

L'augmentation de la dette consolidée représente la balance entre les nouvelles émissions et amortissements, à savoir :

Emissions nouvelles :

Emprunt 5 1/2 % 1958-1965 du Fonds des Routes	2.000 millions
Emprunt 5 % 1958-1968	10.695 »
Emprunt 5 % 1958-1970	225 »
Dette 4 % Unifiée	1 »
Emprunt 3 1/2 % de l'Assainissement monétaire	1 »
	<hr/>
Amortissements contractuels	12.922 »
	<hr/>
Augmentation nette	6.974 »

I. — b) *Dettes à moyen terme.*

Emissions nouvelles :

Certificats 5 1/2 % 1958-1964	7.464 millions
-------------------------------	----------------

Remboursements :

Certificats 4 % 1943	163
Certificats 4 % 1948	3.675
Certificats 4 % 1949	726
Certificats Ruanda-Urundi	400
Certificats à 2 et 3 ans	1.088
Bons de Caisse 4 % S. N. C. F.	973
	<hr/>
	7.025 »
Augmentation nette	439 millions

I. — c) *Dettes à court terme.*

Augmentations :

Avoir des particuliers aux chèques postaux	1.670
Certificats remis à la B. N. B. (convention de 1944)	1.225
Certificats à très court terme	4.016
Certificats remis à des organismes parastataux	2.273
Certificats émis par adjudication	5.210
	<hr/>
	14.394 millions

Diminutions :

Certificats détenus par la Banque Internationale	316
Apurement du compte courant du Trésor à la Banque Nationale	1.325
Certificats divers à court terme	599
Certificats à 6 mois émis en francs congolais	761
Dotation des Combattants	31
	<hr/>
Augmentation nette	11.362 millions

De voornaamste schommelingen die zich tijdens het jaar 1958 hebben voorgedaan worden hierna omstandig opgegeven.

I. — a) *Binnenlandse geconsolideerde schuld.*

De verhoging van de geconsolideerde schuld stemt overeen met het verschil tussen de nieuwe uitgiften en de aflossingen, te weten :

Nieuwe uitgiften :

5 % lening 1958-1965 van het Wegenfonds	2.000 miljoen
5 % lening 1958-1968	10.695 »
5 % lening 1958-1970	225 »
4 % Geünificeerde Schuld	1 »
3 1/2 % Muntsaneringslening	1 »
	<hr/>
Contractuele aflossingen	12.922 »
	<hr/>
Netto-verhoging	6.974 »

I. — b) *Schuld op halflange termijn.*

Nieuwe uitgiften :

5 1/2 % Certificaten 1958-1964	7.464 miljoen
--------------------------------	---------------

Terugbetalingen :

4 % Certificaten 1943	163
4 % Certificaten 1948	3.675
4 % Certificaten 1949	726
Ruanda-Urundi Certificaten	400
Certificaten op 2 en 3 jaar	1.088
4 % Kasbons N. M. B. S.	973
	<hr/>
	7.025 »

Netto-verhoging	439 miljoen
-----------------	-------------

I. — c) *Schulden op korte termijn.*

Verhogingen :

Tegoed van de particulieren bij de postcheeks	1.670
Certificaten afgestaan aan de B. N. B. (overeenkomst van 1944)	1.225
Certificaten op zeer korte termijn	4.016
Certificaten aangegeven aan parastatale instellingen	2.273
Certificaten uitgegeven bij aanbesteding	5.210
	<hr/>
	14.394 miljoen

Verminderingen :

Certificaten in het bezit van de Internationale Bank	316
Aanzuivering van de lopende rekening van de Schatkist bij de Nationale Bank	1.325
Diverse certificaten op korte termijn	599
Certificaten op 6 maanden, uitgegeven in Congolese frank	761
Strijdersfonds	31
	<hr/>
Netto-verhoging	11.362 miljoen

II. — a) *Dettes consolidées extérieures.*

La diminution de 484 millions représente la balance entre les émissions d'une part et les amortissements et différences de change d'autre part.

Emissions :

Empr. à 5 3/4 % de \$ 10.000.000 :	
prélèvem. de \$ 3.633.237,42 ... FB 182	
Déficiences de change 13	
	195 millions
Amortissements 679 »	
	Balance : diminution — 484 millions

II. — b) *Dettes à moyen terme extérieures.*

La diminution de 243 millions résulte d'une part du remboursement de \$ 5 millions, tranche à 4 ans de l'emprunt de 1954 de \$ 30 millions (- FB 250) et d'autre part de la différence de change (+ FB 7).

III. — c) *Dettes à court terme extérieures.**Emissions :*

Bons en francs suisses	
(132.500.000 FS)	1.511
Bons en dollars (\$ 68.700.000) ...	3.436
Bons en marks allemands	
(120.000.000 de marks)	1.427
Bons en or 113	
Déficiences de change 29	
	6.516 millions

Remboursements :

Bons en dollars (\$ 750.000) ...	38
Fonds monétaire international	
(\$ 50.000.000)	2.501
	2.539 »

Balance : augmentation 3.977 millions

L'accroissement de la dette publique a donc été en 1958, d'une importance exceptionnelle : augmentation de 22.025 millions.

Comme le souligne l'exposé général du budget, l'exercice 1958 s'est déroulé tout entier sous le signe de la récession économique, dont les conséquences ont été marquantes pour les finances publiques.

Le budget ordinaire de 1958, établi sur une hypothèse trop optimiste, avait été déposé avec un boni escompté de 5 milliards de francs.

Compte tenu des annulations en fin d'année et des crédits non utilisés, le déficit du budget ordinaire atteindra vraisemblablement, à la clôture de l'exercice, environ 8 milliards de francs.

Des crédits supplémentaires de l'ordre de 11 milliards de francs ont dû être sollicités.

Le rapport déposé au nom de la Commission des Finances du Sénat, par M. le sénateur Leemans, contient une analyse particulièrement fouillée et de très pertinentes observations à ce sujet.

II. — a) *Buitenlandse geconsolideerde schulden.*

De vermindering met 484 miljoen stemt overeen met het verschil tussen de uitgiften eendeels en de aflossingen en wisselkoersverschillen anderdeels.

Uitgiften :

5 3/4 % len., groot \$ 10.000.000 :	
opneming van \$ 3.633.237,42 FB 182	
Wisselkoersverschillen 13	
	195 miljoen
Aflossingen 679 »	
	— 484 miljoen

Verschil : vermindering — 484 miljoen

II. — b) *Buitenlandse schulden op halflange termijn.*

De vermindering met 243 miljoen is te wijten, eensdeels aan de terugbetaling van 5 miljoen \$, tranche op 4 jaar, van de lening 1954, groot \$ 30 miljoen (- BF 250) en anderdeels aan het wisselkoersverschil (+ BF 7).

III. — c) *Buitenlandse schulden op korte termijn.**Uitgiften :*

Bons in Zwitserse frank	
(132.000.000 ZF)	1.511
Bons in dollar (\$ 68.700.000) ...	3.436
Bons in Duitse mark	
(120.000.000DM)	1.427
Bons in goud 113	
Wisselkoersverschillen 29	
	6.516 miljoen

Terugbetalingen :

Bons in dollar (\$ 750.000)	38
Internationaal Monetair Fonds	
(\$ 50.000.000)	2.501
	2.539 »

Verschil : verhoging 3.977 miljoen

De verhoging van de Rijksschuld heeft dus in 1958 een uitzonderlijke omvang genomen : verhoging met 22.025 miljoen.

Zoals er in de Algemene Toelichting bij de begroting wordt op gewezen, stond het ganse begrotingsjaar 1958 in het teken van de economische teruggang, waarvan de gevolgen een grote invloed hadden op de Rijksfinanciën.

De gewone begroting voor 1958, op een al te optimistische grondslag opgemaakt, werd ingediend met een verhoogt boni van 5 miljard frank.

Rekening gehouden met de op het einde van het jaar vernietigde kredieten en met de niet aangewende kredieten, zal het tekort van de gewone begroting waarschijnlijk bij de sluiting van het begrotingsjaar circa 8 miljard frank bedragen.

Bijkredieten ten belope van elf miljard moesten worden aangevraagd.

Het verslag, namens de Senaatscommissie van Financiën ingediend door de heer senator Leemans, bevat een bijzonder grondige ontleding en zeer afdoende opmerkingen, daaromtrent.

Le déficit budgétaire de 1958 ne provient pas seulement de la diminution des recettes ordinaires, due à la conjoncture défavorable. Il est la conséquence, pour une large part, de l'augmentation sensible des dépenses tant ordinaires qu'extraordinaires.

Le financement par l'emprunt du déficit a été rendu possible, grâce aux importantes liquidités devenues disponibles dans le pays en cette période de récession économique.

Dans l'exposé qu'il fit devant la Commission, M. le Ministre des Finances a rappelé notamment, que l'emprunt 5 % à 10 ans, émis à 990 francs, en septembre 1958 avait permis à l'Etat de se procurer, dans des conditions plus favorables que celles rencontrées quelques mois plus tôt, une somme de 10.600 millions.

L'adjudication de certificats de trésorerie à laquelle a procédé le Ministère des Finances le 6 janvier dernier, a montré une fois de plus l'existence dans le pays de liquidités importantes et a fait apparaître une baisse très sensible du loyer de l'argent.

Un capital de 1.948 millions a été adjugé aux taux moyens ci-après :

Certificats à 6 mois de date : 3,398 %.

Certificats à 9 mois de date : 3,646 %.

Certificats à 12 mois de date : 3,860 %.

Les taux moyens atteints en janvier 1958, lors de semblable opération, étaient respectivement :

Certificats à 6 mois de date : 4,67 %.

Certificats à 9 mois de date : 5,057 %.

Certificats à 12 mois de date : 5,385 %.

Soulignant le taux d'accroissement impressionnant de la dette publique, au cours de l'exercice écoulé, un commissaire s'est inquiété plus spécialement de l'augmentation, qu'il a qualifiée de dangereuse, de la dette à court terme.

Le montant trop élevé de celle-ci risque de causer des soucis au trésor, au moment de la relance économique.

Il faut profiter des conditions favorables qui prévalent actuellement sur le marché de l'argent pour la consolider et obtenir des termes de remboursement les plus longs possibles.

Monsieur le Ministre des Finances partage entièrement cet avis. Il s'est inquiété lui aussi, dès son arrivée au département, de l'importance de la dette extérieure à court terme et a pris des mesures en vue de sa consolidation.

Le 19 janvier, le Gouvernement lancera un nouvel emprunt intérieur, d'un montant illimité, d'une durée de 12 ans, au prix d'émission de 982,50 francs et portant intérêt à 4,75 %.

Contrairement aux avis exprimés ci-dessus, un commissaire estime que le déficit cyclique doit être couvert par des emprunts à court terme, plus avantageux, déclare-t-il, que les emprunts consolidés, qui coûtent plus cher en intérêts et doivent être assortis de dotations qui pèsent sur le budget.

Considérant le danger monétaire qu'implique l'emprunt à court terme, Monsieur le Ministre des Finances déclare ne pas partager cette opinion.

* * *

Het begrotingstekort van 1958 vloeit niet alleen voort uit een vermindering der gewone ontvangsten, te wijten aan de ongunstige conjunctuur. Het is gevolg, grotendeels, van de merkelijke verhoging van de uitgaven zowel de gewone als de buitengewone.

De financiering van het tekort door middel van lening werd mogelijk gemaakt, dank zij de belangrijke liquide middelen welke in het land in die periode van economische teruggang beschikbaar waren geworden.

In zijn uiteenzetting voor de Commissie, herinnerde de Minister van Financiën er namelijk aan dat de 5 % lening op 10 jaar, uitgegeven tegen 990 frank in september 1958, de Staat in de mogelijkheid gesteld had zich, in gunstiger voorwaarden dan enige maanden tevoren een bedrag van 10.600 miljoen aan te schaffen.

De aanbesteding van schatkistcertificaten waartoe de Minister van Financiën op 6 januari laatstleden is overgegaan, heeft eens te meer aangetoond dat er in het land belangrijke liquide middelen waren en dat de geldrente merkelijk was gedaald.

Een kapitaal van 1.948 miljoen werd toegewezen tegen navolgende gemiddelde percentages :

Certificaten op 6 maanden : 3,398 %;

Certificaten op 9 maanden : 3,646 %;

Certificaten op 12 maanden : 3,860 %.

De in januari 1958 bij dergelijke verrichting bereikte percentages waren respectievelijk :

Certificaten op 6 maanden : 4,67 %;

Certificaten op 9 maanden : 5,057 %;

Certificaten op 12 maanden : 5,385 %.

Een lid legde de nadruk op de indrukwekkende toename van de Rijksschuld tijdens het verlopen begrotingsjaar en zeide verontrust te zijn over de door hem als gevaarlijk bestempelde verhoging van de schuld op korte termijn.

Het al te hoog bedrag hiervan dreigt de Schatkist zorgen te baren op het ogenblik van de economische heropleving.

Men dient gebruik te maken van de thans op de geldmarkt bestaande gunstige voorwaarden, om ze te verstevigen en de langst mogelijke terugbetalingstermijnen te verkrijgen.

De Minister van Financiën is het hiermede volkommen eens. Reeds bij zijn ambtsaanvaarding heeft hij zich verontrust over de omvang van de buitenlandse schuld op korte termijn en dadelijk maatregelen getroffen met het oog op de consolidatie van die schuld.

Op 19 januari is door de Regering een nieuwe binnenlandse lening uitgeschreven. Het bedrag ervan is onbeperkt, de looptijd is 12 jaar, de uitgifteprijs bedraagt 982,50 frank en de rente beloopt 4,75 %.

Een lid is het niet eens met de zoeven uiteengezette opvattingen. Hij is integendeel van oordeel dat het cyclische tekort moet worden gedekt met leningen op korte termijn, die volgens hem voordeliger zijn dan de geconsolideerde leningen : deze kosten immers meer aan interessen en eisen tevens dotaties die zwaar op de begroting drukken.

Ten aanzien van het monetaire risico dat aan leningen op korte termijn is verbonden, verklaart de Minister van Financiën deze opvatting niet te delen.

II. — Evolution de la Dette publique au cours des dix dernières années.

Il nous a paru intéressant de montrer, dans le tableau suivant, l'évolution de la Dette publique au cours des dix dernières années, parallèlement à celle du revenu national.

31 décembre	Dette publique	Evolution	Revenu national	Ecart
—	—	—	—	—
1948	245.873	—	247.900	+ 2.027
1949	252.430	+ 6.557	253.000	+ 0.560
1950	248.706	- 3.724	270.000	+ 21.294
1951	254.569	+ 5.863	301.000	+ 44.431
1952	266.320	+ 11.751	311.000	+ 44.684
1953	282.270	+ 15.950	314.000	+ 31.730
1954	298.227	+ 15.957	330.300	+ 32.073
1955	311.598	+ 13.371	355.500	+ 44.002
1956	317.833	+ 6.235	375.200	+ 57.377
1957	323.621	+ 5.788	393.700	+ 80.089
1958	345.646	+ 22.025	—	—

De fin 1948 à fin 1958, le Trésor belge s'est procuré par l'emprunt quelque 100 milliards de francs nets.

Les augmentations les plus importantes de la Dette publique se situent de 1952 à 1955, en rapport notamment avec le gonflement des dépenses militaires après le déclenchement de la guerre de Corée.

Elles coïncident aussi avec la récession de 1953-1954. Un rythme d'accroissement plus normal caractérise les périodes d'expansion conjoncturelle 1950-1951 et 1955-1957.

* * *

III. — Charges de la Dette publique pour l'exercice 1959.

Le montant des crédits postulés au Budget de la Dette publique pour l'exercice 1959 s'élève à 17.970,3 millions de francs, soit une augmentation de 932,4 millions de francs comparativement aux crédits de l'exercice 1958 d'un montant de 17.037,9 millions de francs.

Ils représentent 16,75 % du total des dépenses ordinaires.

10.951 millions sont prévus pour charges d'intérêt, 6.490 millions pour les amortissements et 541,5 millions pour charges diverses.

Cette augmentation des charges de la Dette publique représente la balance entre le total des augmentations et celui des diminutions, suivant détail ci-après :

A) Augmentations :

L'accroissement d'ensemble 1.614 millions résulte :

1) des charges nouvelles des émissions effectuées en 1958 pour 851,3 millions

se décomposant comme suit :

- a) certificats de trésorerie 5 1/2 % 1958-1964 206,5
- b) emprunt 5 1/2 % 1958-1965 du Fonds des Routes 110
- c) emprunt 5 % 1958-1968 ... 534,8

II. — Evolutie van de Rijksschuld tijdens de laatste tien jaren.

Het leek ons van belang in de onderstaande tabel een parallel te trekken tussen de evolutie van de Rijksschuld en die van het nationaal inkomen in de loop van de laatste tien jaren.

31 december	Rijks-schuld	Evolutie	Nationaal inkomen	Verschil
—	—	—	—	—
1948	245.873	—	247.900	+ 2.027
1949	252.430	+ 6.557	253.000	+ 0.560
1950	248.706	- 3.724	270.000	+ 21.294
1951	254.569	+ 5.863	301.000	+ 44.431
1952	266.320	+ 11.751	311.000	+ 44.684
1953	282.270	+ 15.950	314.000	+ 31.730
1954	298.227	+ 15.957	330.300	+ 32.073
1955	311.598	+ 13.371	355.500	+ 44.002
1956	317.833	+ 6.235	375.200	+ 57.377
1957	323.621	+ 5.788	393.700	+ 80.089
1958	345.646	+ 22.025	—	—

Van einde 1948 tot einde 1958 heeft de Belgische Schatkist door middel van leningen een netto-bedrag van zowat 100 miljard frank naar zich doen toevloeien.

De aanzienlijkste verhogingen van de Rijksschuld liggen tussen 1952 en 1955, hetgeen vooral is toe te schrijven aan het feit dat de militaire uitgaven in sterke mate toenamen na het uitbreken van de oorlog in Korea.

Zij houden ook verband met de economische teruggang in 1953-1954. Een normaler tempo van stijging valt waar te nemen in de perioden van hoogconjunctuur : 1950-1951 en 1955-1957.

* * *

III. — Lasten van de Rijksschuld voor het dienstjaar 1959.

De kredieten, op de begroting van de Rijksschuld uitgetrokken voor het dienstjaar 1959, bedragen samen 17.970,3 miljoen frank, zegge een vermeerdering met 932,4 miljoen frank in vergelijking met de kredieten voor het dienstjaar 1958, die 17.037,9 miljoen frank bedroegen.

Zij vertegenwoordigen 16,75 % van het totaal der gewone uitgaven.

Een bedrag van 10.951 miljoen is uitgetrokken voor de betaling van interesten; 6.490 miljoen voor aflossing en 541,5 miljoen voor diverse lasten.

Deze verhoging van de lasten der Rijksschuld is het gevolg van de gezamenlijke kredietverhogingen en -verminderingen, waarvan hierna een gedetailleerde opgave volgt :

A) Vermeerderingen :

De gezamenlijke verhoging met 1.614 miljoen vloeit voor uit :

1) de nieuwe lasten ingevolge uitgiften gedaan in 1958 851,3 miljoen

als volgt te verdelen :

- a) 5 1/2 % schatkistcertificaten 1958-1964 206,5
- b) 5 1/2 % lening 1958-1965 van het Wegenfonds 110
- c) 5 % lening 1958-1968 ... 534,8

2) des charges pour émissions nouvelles envisagées d'octobre 1958 jusque fin 1959 (art. 175)	493	»	2) de lasten voor nieuwe uitgiften in uitzicht gesteld van oktober 1958 tot einde 1959 (art. 175)	493	»
3) du paiement de la première charge complète d'intérêts de l'emprunt à 5 3/4 % 1957-1972 de \$ 10.000.000 et de celle des certificats de trésorerie 5 1/2 % 1957-1963, d'où des augmentations respectives de 15,2 millions et 188,4 millions de francs ...	203,6	»	3) de betaling van de eerste volledige rentelast van de 5 3/4 % lening 1957-1972, groot 10.000.000 dollar, en van die der 5 1/2 Schatkistcertificaten 1957-1963; vandaar de respectieve vermeerderingen met 15,2 en met 188,4 miljoen frank	203,6	»
4) de l'augmentation de l'allocation spéciale destinée au remboursement des certificats à moyen terme émis en dessous de leur taux de remboursement	33,1	»	4) van de vermeerdering van de speciale toelage bestemd voor de terugbetaling van de certificaten op halflange termijn, uitgegeven beneden hun terugbetalingswaarde	33,1	»
5) de l'augmentation de la quote-part de l'Etat dans les charges des emprunts émis ou à émettre en 1958-1959 par la Société Nationale des distributions d'eau	18	»	5) van de vermeerdering van het aandeel van de Staat in de lasten van de leningen, in 1958-1959 uitgegeven of nog uit te geven door de Nationale Maatschappij der Waterleidingen	18	»
6) des diverses augmentations d'ensemble	15	»	6) van de diverse vermeerderingen ...	15	»
	1.614	millions		1.614	milljoen
B) Diminutions :			A) Verminderingen :		
Les diminutions d'ensemble 681,6 millions résultent de :			De gezamenlijke vermindering met 618,6 miljoen is het gevolg :		
1) l'économie d'intérêt des capitaux amortis en 1959 sur les emprunts dont la dotation d'amortissement est fixe	116,9	millions	1) van het vervallen van de rente van kapitaal dat in 1959 wordt afgelost op de leningen met vaste aflossingsdotatie	116,9	miljoen
2) de la suppression en 1959 de l'amortissement de la dette envers la Banque Nationale de Belgique	205,2	»	2) van het wegvalen, in 1959, van de aflossing van de schuld bij de Nationale Bank van België	205,2	»
3) la diminution des charges pour l'emprunt à lots de l'Exposition 1958 par suite de la reprise des tirages mensuels et l'attribution de lots moins importants pendant la 4 ^e période annuelle de l'emprunt	29,4	»	3) van de vermindering van de lasten voor de lotenlening der Tentoonstelling 1958, ingevolge de overname van de maandelijkse trekkingen en de toekenning van minder grote loten gedurende de 4 ^e jaарperiode van de lening	29,4	»
4) la réduction des charges pour l'emprunt de l'assainissement monétaire	43,8	»	4) van de vermindering van de lasten der Muntsaneringslening	43,8	»
5) la réduction d'intérêt corrélative au remboursement ou à la consolidation de certificats de trésorerie à moyen terme	186,8	»	5) van de vermindering van rente als gevolg van de terugbetaling of de consolidatie van schatkistcertificaten op halflange termijn	186,8	»
6) la réduction de provenant d'un remboursement contractuel spécial en 1958 de l'emprunt de 1 milliard de francs de la Société nationale du Logement émis en vertu de l'arrêté-loi du 28 février 1947.	60	»	6) van een speciale contractuele terugbetaling in 1958 van de lening van 1 miljard frank, door de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting uitgegeven krachtens de besluitwet van 28 februari 1947	60	»
7) la réduction d'intérêt de résultant du remboursement des bons de caisse à 4 % au capital nominal de 972.974.000 francs émis par la Société Nationale des Chemins de fer belges dont la charge d'intérêt était supportée par l'Etat.	38,7	»	7) van een vermindering van rente als gevolg van de terugbetaling van de 4 % kasbiljetten tegen het nominale bedrag van 972.974.000 frank, die werden uitgegeven door de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, en waarvan de rentelast door de Staat werd gedragen	38,7	»
8) divers	0,8	»	8) van diverse verminderingen ...	0,8	»
	681,6	millions		681,6	miljoen
Balance : augmentation	932,4	millions	Balans : vermeerdering	932,4	miljoen

IV. — Evolution des charges de la Dette publique au cours des dix dernières années.

Comme nous l'avons fait plus haut en ce qui concerne le montant global de la dette publique, nous donnons, dans le tableau suivant, traduite en millions de francs, l'évolution des charges de la dette publique de 1948 à 1958, en notant, pour chaque exercice, la part respective des amortissements, des intérêts et des charges diverses.

TABLEAU III.

Exercices Dienstjaar	Charges totales Totale lasten	Accroissement ou diminution Vermeerdering of vermindering	Charges d'amortissement Lasten van afschrijving	Charges d'intérêts Lasten van interesten	Charges diverses Diverse lasten
1948...	8.003	— 57	1.491	18,6	5.644 70,5 868 10,9
1949...	8.005	+ 2	1.652	20,7	5.686 71,0 667 8,3
1950...	8.448	+ 443	2.022	23,9	5.826 69,0 600 7,1
1951...	8.386	— 62	2.000	23,8	5.895 70,3 491 5,9
1952...	10.326	+ 1.940	3.151	30,5	6.559 63,5 616 6,0
1953...	10.869	+ 543	3.719	34,2	6.742 62,0 408 3,8
1954...	11.779	+ 910	4.204	35,7	7.133 60,6 442 3,7
1955...	13.731	+ 1.952	5.130	37,4	8.161 59,4 440 3,2
1956...	14.751	+ 1.020	5.861	39,7	8.437 57,2 453 3,1
1957...	15.906	+ 1.155	6.572	41,3	8.779 55,2 555 3,5
1958(I)... ...	17.038	+ 1.132	6.572	38,6	9.794 57,5 672 3,9
1959(I)... ...	17.970	+ 932	6.490	36,0	10.951 61,0 671 3,75

(1) Estimations budgétaires.

Le tableau ci-dessus fait apparaître que le pourcentage des charges d'amortissement est en progression constante de 1948 à 1957, dernière année pour laquelle des chiffres définitifs sont connus.

Ceci s'explique par le fait que pendant les dites années, la politique d'amortissement de la dette publique a été activement poursuivie.

* * *

En réponse à une question d'un Commissaire, qui désire connaître les grandes catégories de détenteurs de la dette publique, les renseignements et commentaires ci-après nous ont été communiqués :

Fonds publics détenus par :

	1957	
Parastataux	9,6	+ 0,7
Fonds autonomes	1,2	+ 0,1
Placeurs institutionnels	142,6	+ 8,9
Particuliers et entreprises	150,5	+ 12,9
Autres	4,5	— 1,8
	308,4	+ 20,8

Il n'y a pas de données disponibles plus récentes qu'à fin 1957.

IV. — Evolutie der lasten van de Rijksschuld in de loop van de laatste tien jaren.

Zoals wij hoger hebben gedaan voor het globale bedrag van de Rijksschuld, geven wij in de volgende tabel in miljoen frank de evolutie weer van de lasten der Rijksschuld in de jaren 1948 tot 1958, waarbij wij voor ieder dienstjaar opgeven hoeveel de afschrijvingen, de interesten en de diverse lasten onderscheidenlijk bedragen.

TABEL III.

(1) Begrötingsramingen.	(1) Begrötingsramingen.
	Uit bovenstaande tabel blijkt dat het percentage van de lasten van afschrijving aanhoudend stijgt van 1948 tot 1957, het laatste jaar waarvoor de definitieve cijfers gekend zijn.
	Dit is zo te verklaren dat de afschrijving van de Rijksschuld tijdens genoemde jaren intensief werd doorgedreven.
	* * *
	Als antwoord op een vraag van een lid, welke grote categorieën de obligaties van de Rijksschuld in handen hebben, werden ons de volgende inlichtingen en verklaringen verstrekt :
	Staatsfondsen in handen van :
	1957
Parastatalen	9,6 + 0,7
Zelfstandige fondsen	1,2 + 0,1
Institutionele beleggers	142,6 + 8,9
Particulieren en bedrijven	150,5 + 12,9
Andere	4,5 — 1,8
	308,4 + 20,8

Er zijn geen recentere gegevens beschikbaar dan die van einde 1957.

La dernière colonne se réfère aux changements intervenus pendant l'année 1957.

Les chiffres s'appliquent à l'ensemble des fonds publics cotés ou non cotés, émis par l'Etat ou d'autres organismes. En sont toutefois exclus les certificats de Trésorerie et la dette consolidée auprès de la Banque Nationale.

Les données ont encore un caractère provisoire.

Le Fonds des Rentes est rangé parmi les autres détenteurs non spécifiés.

La rubrique « particuliers et entreprises » est obtenue par différence. Elle peut de ce chef comporter une erreur assez substantielle.

* * *

VI. — Dette totale du Secteur public.

Au cours de la discussion, un Commissaire a insisté pour que soit dressé un tableau complet, qui permette d'apprecier la dette de l'ensemble du secteur public, en faisant apparaître les montants respectifs afférents à l'Etat, aux parastataux d'exploitation, aux parastataux sociaux, aux parastataux de crédit, aux pouvoirs locaux, aux fonds des tiers, etc.

Il est extrêmement difficile, sinon impossible, a fait observer le Ministre, de dresser ce tableau, non pas parce que les données ne sont pas disponibles, mais bien parce qu'il est excessivement laborieux de trouver une dénomination commune.

En effet, beaucoup de dettes ne peuvent être additionnées. Prenons pour exemple le Crédit communal, a poursuivi le Ministre. Le Crédit communal s'adresse au marché des capitaux et émet « au robinet ». Cette institution emploie des fonds pour accorder des crédits aux pouvoirs locaux.

Additionner la dette du Crédit communal et celle des pouvoirs locaux ferait certainement gonfler sans raison la dette totale du secteur public.

Même remarque pour la dette indirecte de l'Etat.

Il s'agit ici de montants figurant au tableau de la dette publique, alors qu'on les trouve également dans les dettes respectives des parastataux en question.

Même difficulté avec le fonds des routes. Cette dette figure au relevé de la dette publique. En outre, elle représente la dette d'un fonds autonome. Au surplus, ce fonds autonome place parfois des disponibilités au Trésor, de sorte qu'on retrouve parfois la même créance à trois endroits différents.

Certains parastataux placent leurs fonds momentanément disponibles auprès du Trésor. Là aussi, il y a donc des doubles emplois qu'il faudrait éliminer.

En bref, pour obtenir un chiffre global qui ne contienne pas de doubles emplois et qui soit représentatif, il faudrait procéder, a dit le Ministre, à une étude assez fondamentale.

* * *

VII. — Emprunts émis sous la garantie de l'Etat.

Le tableau ci-dessous donne le relevé des emprunts émis sous la garantie de l'Etat, et compare leurs montants respectifs au 31 décembre 1958, à ceux du 31 décembre 1957.

L'ensemble des emprunts, intérieurs et extérieurs, se chiffre à 100.122 millions de francs et à 10.980 millions de francs.

L'augmentation globale est de 11.948 millions de francs, en 1958.

De laastste kolom heeft betrekking op de wijzigingen die zich in de loop van 1957 hebben voorgedaan.

De cijfers betreffen de gezamenlijke, al dan niet ter beurze genoteerde, openbare fondsen, door de Staat of andere instellingen uitgegeven. Daartoe behoren echter niet de schatkistcertificaten en de geconsolideerde schuld bij de Nationale Bank.

De gegevens hebben nog een voorlopig karakter.

Het Rentenfonds valt onder de andere, niet nader bepaalde fondsenhouders.

De rubriek « partikulieren en bedrijven » wordt bekomen door berekening van het verschil. Zij kan derhalve een vrij substantiële vergissing bevatten.

* * *

VI. — Totale schuld van de Openbare sector.

Tijdens de besprekking heeft een Commissielid aangedrongen op het opmaken van een volledige tabel betreffende de totale schuld van de openbare sector, met aanduiding van de bedragen voor het Rijk, de openbare nutsbedrijven, de diensten voor sociale veiligheid, de openbare kredietinstellingen, de plaatselijke besturen, de fondsen van derden, enz.

De Minister betoogde dat het zeer moeilijk, zo niet onmogelijk is een dergelijke tabel op te maken, niet omdat de gegevens ontbreken maar omdat het uiterst moeilijk is een gemeenschappelijke benaming te vinden.

Vele schulden kunnen immers niet opgeteld worden, met name die van het Gemeentekrediet. Deze instelling doet een beroep op de kapitaalmarkt en geeft obligaties uit «op aanvraag ». De kapitalen waarover zij beschikt worden uitgeleend aan de gemeenten.

Indien men de schuld van het Gemeentekrediet bij die plaatselijke besturen voegt, wordt de totale schuld van de openbare sector zonder reden opgevoerd.

Hetzelfde geldt voor de indirekte Rijksschuld.

Het betreft hier bedragen die voorkomen op de tabel van de Rijksschuld, maar zij komen eveneens voor in de schulden der betrokken parastatale instellingen.

Zelfde moeilijkheid voor het Wegenfonds. Deze schuld komt eveneens voor in de Rijksschuld. Bovendien behoort zij tot de schuld van een zelfstandig fonds. Het gebeurt ook dat dit fonds zijn beschikbare middelen aan de Schatkist leent, zodat dezelfde schuldbordering op drie verschillende plaatsen kan voorkomen.

Sommige parastatale instellingen beleggen hun tijdelijk beschikbare middelen bij de Schatkist. Hier zijn er dan eveneens dubbele boekingen die moeten worden vermeden.

Kortom, indien men een globaal cijfer zonder dubbele boekingen en met enige betekenis wil bekomen, is een tamelijk grondige studie noodzakelijk, verklaart de Minister.

* * *

VII. — Leningen onder Staatswaarborg uitgegeven.

Volgende tabel verstrekt een overzicht van de onder Staatswaarborg uitgegeven leningen en vergelijkt hun respectieve bedragen op 31 december 1958 met die op 31 december 1957.

De binnenlandse en buitenlandse leningen bedragen samen 100.122 miljoen en 10.980 miljoen frank.

De globale verhoging beloopt 11.948 miljoen in 1958.

TABLEAU V.

Emprunts émis sous la garantie de l'Etat
(en millions de francs).

TABEL V.

Leningen onder Staatswaarborg uitgegeven
(in miljoenen frank).

	Situation au Toestand op		Augmen- tation Vermeer- dering	Dimi- nution Vermin- dering	
	31-12-1957	31-12-1958			
<i>Emprunts intérieurs :</i>					
Société Nationale des Chemins de fer Vicinaux ...	1.537	1.526	—	11	Binnenlandse Leningen :
Régie des Télégraphes et Téléphones ...	8.852	8.613	—	239	Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen.
Société Intercommunale de la Rive gauche de l'Escaut ...	323	306	—	17	Regie van Telegraaf en Telefoon.
Office Central de Crédit Hypothécaire ...	2.843	2.952	109	—	Intercommunale Maatschappij van de linker Scheldeoever.
Caisse Nationale de Crédit Professionnel ...	2.803	3.298	495	—	Centraal Bureau voor Hypothecair Krediet.
Institut National de Crédit Agricole ...	1.357	1.337	—	20	Nationale Kas voor Beroepscrediet.
Société Nationale de Crédit à l'Industrie ...	21.708	26.221	4.513	—	Nationale Instituut voor Landbouwkrediet.
Société Nationale des Distributions d'Eau ...	3.282	3.405	123	—	Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid.
Société Intercommunale des Flandres pour la Distribution d'Eau ...	41	39	—	2	Nationale Maatsch. der Waterleidingen.
Palais des Beaux-Arts ...	35	35	—	—	Tussengemeentelijke Maatsch. der Vlaanderen voor Waterbedeling.
Société Nationale des Chemins de Fer Belges ...	10.120	10.099	—	21	Paleis voor Schone Kunsten.
Société Nationale du Logement ...	11.083	12.083	1.000	—	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.
Société Nationale de la Petite Propriété Terrienne ...	3.395	3.651	256	—	Nationale Maatsch. voor de Huisvesting.
Ligue des Familles nombreuses ...	1.673	1.831	158	—	Nationale Maatschappij van de Kleine Landeigendom.
Sabena ...	486	484	—	2	Bond der Grote Gezinnen.
Caisse Autonome des Dommages de Guerre	12.621	13.424	803	—	Sabena.
Caisse Nationale des Majorations de Rentes de Vieillesse, etc ...	1.264	1.264	—	—	Autonome Kas voor Oorlogsschade.
Institut National Belge de Radiodiffusion ...	119	214	95	—	Nationale Kas voor Ouderdomsrentetoevlagen, enz.
Fonds de Dotation des Pensions de Guerre, etc ...	6.481	7.176	695	—	Belgisch Nationaal Instituut voor Radio-Omroep.
Caisse Nationale des Pensions de Retraite et de Survie ...	510	462	—	48	Dotatiefonds van de Oorlogspensioenen, enz.
Fonds de solidarité et de garantie ...	—	1.102	1.102	—	Rijkskas voor Rust- en Overlevingspensioenen.
Centre d'Etude de l'Energie Nucléaire ...	—	600	600	—	Solidariteits- en Waarborggronds.
Totaux ...	90.533	100.122	9.949	360	Totaal.
Augmentation ...			9.589		Vermeerdering.
<i>Emprunts extérieurs :</i>					
<i>En francs suisses:</i>					
Régie des Télégraphes et Téléphones ...	50	50	—	—	Buitenlandse Leningen :
Société Nationale de Crédit à l'Industrie ...	50	50	—	—	In Zwitserse franken:
Société Nationale des Chemins de Fer Belges ...	50	50	—	—	Regie van Telegraaf en Telefoon.
Congo Belge ...	269	265	—	4	Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid.
Société Nationale du Logement ...	25	—	—	25	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.
Totaux F.S. ...	444	415	—	29	Belgisch-Congo.
Totaux F.B. ...	5.067	4.804	—	263	Nationale Maatsch. voor de Huisvesting.
<i>En francs congolais:</i>					
1 F.B. = 1 F.C.					Totaal Z.F.
Sabena ...	365	365	—	—	Totaal B. F.
Congo Belge ...	—	200	200	—	In Congolese franken:
	365	565	200	—	1 B.F. = 1 C.F.
					Sabena.
					Belgisch-Congo.

	Situation au Toestand op		Augmen- tation Vermeer- dering	Dimi- nution Vermin- dering	
	31-12-1957	31-12-1958			
En dollars:					In dollars:
Société Nationale du Logement	6	—	—	6	Nationale Maatsch. voor de Huisvesting.
Sabena	21	25	4	—	Sabena.
Congo Belge	31	50	19	—	Belgisch-Congo.
Régie des Télégraphes et Téléphones	—	26	26	—	Regie van Telegraaf en Telefoon.
Société Nationale de la Petite Propriété Terrienne	—	2	2	—	Nationale Maatschappij van de Kleine Landeigendom.
Totaux en dollars	58	103	51	6	Totaal in dollars.
Totaux en F.B.	2.892	5.134	2.542	300	Totaal in B.F.
En marks allemands:					In DM:
Société Nationale du Logement	25	—	—	25	Nationale Maatsch. voor de Huisvesting.
Société Nationale des Chemins de Fer Belges	—	40	40	—	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.
Totaux en DM	25	40	40	25	Totaal in DM.
Totaux en F.B.	297	477	477	297	Totaal in B.F.
Récapitulation :					Recapitulatie :
Emprunts intérieurs	90.533	100.122	9.949	360	Binnenlandse Leningen.
Emprunts extérieurs	8.621	10.980	3.219	860	Buitenlandse Leningen.
Totaux	99.154	111.102	13.168	1.220	Totaal.
Augmentation				11.948	Vermeerdering.

VIII. — Dettes des communes, des provinces et des sociétés intercommunales.

La situation au 31 décembre 1957 et celle au 31 décembre 1958 des dettes des communes, des provinces et des sociétés intercommunales ne sont pas connues.

La dernière statistique en possession du Département de l'Intérieur est celle au 31 décembre 1956, parue dans le rapport, de M. Detiège, sur le budget de la Dette publique pour l'exercice 1958. (Document n° 2 du 17 décembre 1957, page 15).

Le budget de la Dette publique pour l'exercice 1959 a été adopté par 10 voix contre 7.

Le présent rapport a été adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,

F. DEVILLERS.

Le Président,

J. MARTEL.

VIII. — Schulden van gemeenten, provincies en intercommunale verenigingen.

De toestand op 31 december 1957 en op 31 december 1958 van de schulden der gemeenten, provincies en intercommunale verenigingen is niet bekend.

De laatste statistiek waarover het Departement van Binnenlandse Zaken beschikt is die van 31 december 1956, welke voorkwam in het verslag van de heer Detiège over de Rijksschuldbegroting voor het dienstjaar 1958 (Stuk nr2, van 17 december 1957, blz. 15).

De Rijksschuldbegroting voor het dienstjaar 1959 werd aangenomen met 10 tegen 7 stemmen.

Dit verslag werd met algemene stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,

F. DEVILLERS.

De Voorzitter,

J. MARTEL.